

האשה שלום פרק חמישה עשר יבמות קמז

דמא מסר ליה - נתע לו ולא קנו מידו בקעין ושמן יחזור בו ליכא למיחש להכי דרשותא כגון שטר נקטות במסירה בלא קעין ואין יכול לחזור בו : **גבן הוה** - אכלנו היה בנהרדעא וניטא כתיב בסורה : **הכא לא חיישינן** - דהא איבדקא כל נהרדעא ולהאי ענן ליכא למיחש

דהא אומרי סהדי כו' וזבחי לא חייב
 לרלמא אזיל ליה לעלמא ובדיקה
 הוא דקמזריך בזאתו מקום: **הכא**
חייטין - הואיל והחזק איש אחר
 בעירו כשמו: **גמל - פרחא** - וילך
 מהר כעוף פרס: **בנקיטא** - עלי יד
 שם: **מילי מסר** - וזע"פ שלא היה
 עמהם שמה מחסלה אחר להם
 בעירו כתבו גם לאשתי ואח"כ הלכו
 הפדים לבורא: **שילי ויני** - מקומות
 הן: **ה"ג מאי** הוי עלייהו דשומשי
 מי חייטין שמה פין: **אמרו הכי** -
 בשעת כשן: **מ"ט דקטעה** - דתנן
 במתניתין כי אמרה מת בעלי לא
 מהימנא: **דמשקרא** - מרוב שנאה
 מתכוונת לאכור עלמה עליו:
דאמרה בידמי - כל מקום סכנה
 שראתה אינה נותנת דעתה לומר
 שמה לא מת ולא אנשי דהואיל
 וסגיגא ליה לא דייקא כולי האי:
 עד

[קדושין מז: ז"ב עו. עז.
קסט: קעג. סנהדרין לא.]

מכות ה'

צ"ב קעצ: גיטין פ.

נדרים לא כתובות כב:
גיטין סד: פט:

57 ולמה

[צ"מ קטז.]

[לפנינו שם איתא רבא]

מִזָּא אַ מַיִי פֿון מַהֲלֵי
גִירִישׁוֹן הֵלֶסֶס י
קוּשׁ'עַ אַרבעַ יִמִּין קֶלֶב
סַעֲרִי 7
יֵד בַּמַּיִי שֶׁסּ פֿאַה הֵלִי
כֶּס וּפֶכֶס" אַ מַהֲלֹכֹס
מִלֹּס וְלוֹס הֵלֶכֹס אַ סִמֵּס
עֵשִׁין זֶד קוּשׁ'עַ שֶׁסּ
סִימֵן קֶכֶס סַעֲרִי א
קוּשׁ'עַ ח"מ סִימֵן מַה
סַעֲרִי 8
יֵרַח בַּמַּיִי פֿון מַהֲלֵי
שֶׁלֶס וּפֶכֶס הֵלִי ד
סִמֵּס עֵשִׁין פֿאַד קוּשׁ'עַ
ח"מ סִימֵן רֶזֶס

יחזקאל מ"ד פ"ד מהל' גירושין הל' ד ופע"ז מהל' אישות הל' כו סמג עשין מח סו"ש"ע אה"ע סי' יז סעי' ב וסימן קנב סעיף ב :

כ ה מיי' פייג מהלי
גירושין ה"א סמג
עשין נט טוש"ט שס
סי' יז סעי' מח :

תוס' חד מקמאי
ההוא גימא דאשתכח
בסורא האי עובדא נמי
הכי היה שהיו העדים
סעידים נמי דהאי ענן
בר תייה דהיה יתיב
בסורא א"ל נכתוב
ונחתום גט לאשתי .

הגהות הב"ח
(ח) תוס' ד"ם למאי וכו'
דלין מו"ליין דפליגי
בפלוגה דאב"י: (ב"ר"ה
מאי אמרת וכו' אלא
אליבא דרבי דאית ליה
כ"ל ותיבת מאיר נמחק;

הגהות הגר"א
[א] תוס' ד"ה בכ"א
ואר"ת דהכא כו'. נ"כ
ורשב"א וס"פ כתבו
דעיקר סמך על טעם
דאמרינן מילי מסר :

[קעות הדפוס]

למאי יחוש לה אי נלפיה כר' . והא דאמר' צפ' גס פשוט (נ"ב קעג) . ואותיות נקטות בחסידה אצ"י אחר גר'ך להביא דאיה פירוש דחיישינן לנפילה ופקדון וי"ל דהתם איירי בצנפלה דרבים אבל לנפילה דחיד שפול מיוסף בן שמעון ויזמלו יוסף בן שמעון אחר ודאי לא חיישינן והכי נמי

לה מזהר וזהר ביה אי
שמייה לא מפקד גביה
ליה *אותיות נקנות
שכתב בסורא ובתיב
אנא ענן בר חייא
פלונית אנתיוברקן
עא ולא הוה ענן בר
ענן בר חייא מחגרא
סהרי ואמר דההוא
ג ינשא ענן בר חייא
ב"י אף לדידי דאמינא
נן דהא קאמרי סהרי
עא בסורא אמר רבא
הבא חיישין דלמא
נמי בקפיצה אי נמי
ב לספרי וכן אמר להו
איתנבו בשילי כתובו
מילי בהיני ובי איתנבו
עלייהו דשומשמי רב
ויישינן : קמטה בינו
אמר שמואל באומרת
לה גירשתני וליהמנה

מאי אחרת דלמא מסר ליה
 אלוותה נקוט במסירה -
 ואל"ה ורבא הוי מייתי מינה רביה
 הא שפיר קאמר אב"י ובי יומא
 דחייס נפליה ופקדון קאמר' בפרק
 גזי פסונו (א"ח ר"ע) אלוותה נקוט

איה "אלמלא אין לר'ך להביא דרואה או חיישין נפילה ופקדון וי"ל
למאי יצחק הכה נמי גבי חזי בר ננאי הוא לן למחשך דלמא
יזית נקטת במסורה ו' ורבא אמר אין לר'ך לאו משום דרבא ס"ל
וה"ל ברין כל הגט (גיטין כד:) אמר קטנה הוא דלא מני מנרש
ברין אחת מוילין שטר חוב על אחרים ומה דרואה הוא גט
למא חובל להתנער ובשטר יש לחוש דלמא מסר ליה וי"ל להסג
נמי רבא יש לפרש שמה דייקין הסג דכי היכי הדולה מני מנרש
ג"י יוסף בן שמעון הוא ומסרס זה לזה לזר על פי לחוש דלמא
למא חזק דמזמי שטר לגט דמזמי סהיה לנו למחשך נפילה
ומהלל חיישין בגט נפילה הוא הדין דלא חייש' למא מסר ליה :

וְתִמְנָה מֵאֵי שָׁנָה בְּדָבָרִים שְׁאֵין עֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהַשְׁכִּיר *שְׁמֹחוּקוֹ
 לְגַזֵּה אֵין לְחוּשׁ עַל פִּקְדוֹן אֵלֶּם בְּדָבָרִים הַעֲשׂוּיִים לְהִשְׁאִיל וּלְהַשְׁכִּיר
 מִיָּמֵינוּ כְּשֶׁאֲמֹר שֶׁהֵם שְׁלֵל וְכִי תִּמְנָח כִּיֹּן לְאֵין אֲחֻזּוֹת נִקְטוֹת בְּמִסְכֵּרָה
 וְאֵבֶן קִרְקַע דְּשֹׁמֵר נִקְחָה אֵבֶן קִרְקַע כְּדֹאמְרִין בְּהַזְכֵּר אֶת הַסְפִּינָה
 לֹא שִׁיחָא אֵין נִמְי' לֹא מֵהֵי קִיָּין אֵבֶן קִרְקַע אֵלֶּם בְּשֹׁטֵר שֶׁל אֲחֻזָּה
 הָאֵלֶּם דְּשֹׁמֵר אֲפֻסְרָא לְרַעֲרָע הוּא אֵבֶן שֹׁטֵר כְּבִעֲלָמָא אֵין נִקְחָה אֵבֶן
 וְלֹא תָנִין לֹא חֲבֵר כְּלוֹם וְשֹׁמֵא חֵין דְּשִׁמְיָה כְּשִׁמְיָה וְאֵין מִזְבִּית מִתְרָן
 י אֵין אֲפֻסְרָא שְׁלֹא יִהְיֶה סִימָן לֹא שְׁאֵין בְּזֵה וְשׁוֹב פֶּר"י דּוֹדֵאֵי הֶקְלֵף
 ב לֹא יוֹכֵל לְהוֹיֵא כֹל זִמָּן שֶׁטּוֹכֵל לְהִסְתַּפֵּק לְדִמָּא הַפְּקִיד גְּבִיָּה וְהֵיטָו
 דִּי וְאֵין הַחֹב לְמוֹחֹזק שְׁלֹא יוֹכֵל לְגַבּוֹת הַחֹב אֵבֶן הֶקְלֵף נִרְאֶה לֶר"י
 אֵלֶּם וְאִ"ת בִּפְ"ק דְּמִסּוֹת (דף ה' וס') אֲמֹר רַבָּא * (בִּר אֵבֶן) אֲחֻזָּה
 וְאֲחֻזָּה בִּי תִרִי וְאֲמֹר כְּפִנְיָה בְּחֵד בְּשֶׁבֶא עֲמִינוּ הֵיחָס כְּסוּרָא חֻזִּין
 מֵהֵרָה וְתִמְנָא נִיחּוֹשׁ לְגַמְלָא שְׁמִי' קמ"ל [א] וְאִר"י דְּלֹא כִיֹּן שְׁמֹחוּקוֹ
 אֵלֶּם הֵיחָס מְקַלְקֵלֵם יוֹסֵף וְהֵ"ל גִּמְטָא שֶׁ' דְּהֵסֵחַ אֵין אִיחָא דְּרַבָּא בְּגַמְלָא
אֲנֵי וְהַיְמִיסְרָא לְכּוּ מִיָּלִי בְּשִׁילִי * אִר"י דְּשִׁילִי הֵיטָו שְׁנֵי מִקְוֹמוֹת
 יִגְלַח מִתְּחִיל לִיָּה מֵהֵיטָו לְשִׁילִי וּלְרִבּוֹתָא נִקָּם הֵיטָו מִקְוֹמוֹת שְׁמֹחוּקוֹ
 גֵּא מְדַפְרִין סִתְמָא דְּגִמְרָא מִרְבַּ הַמְטָנָא וּבִפְ"ב דְּרִבּוֹתָא (דף כ"ב וס')
 וְכֵל (נִיטִין סד') גִּמְי' פִּרְךְ אֲדִיר"י מְדַרְבַּ הַמְטָנָא וְהָא דְּבִשְׁלִילֵי גְדִירִים
 בְּחָת כִּרְבַּ הַמְטָנָא כְּדִפ"י וְאִ"ת בְּסוּף פֶּרֶק הַרְבּוֹת (כְּחֻבוֹת פִּי' וס')
 חֻיָּוִי דִּיכּוֹל לֹמֵר לֹא גִרְשָׁתִּיה יָכוֹל לֹמֵר גִּרְשָׁתִּיה וְנִתְּחִיל לֵה כְּחֻבוֹתָהּ
 דְּרִבּוֹתָא כְּחֻבוֹהּ חֵינָה נִלְמַנְתָּ אֵלֶּם דּוֹקָא לַעֲנִין נִשְׁוֹאִיל :
 אֲרֻכָּה

למאי נידוש לה אי לנפילה מזהר זהיר ביה א'
לפקדון כיון דשמיה כשמיה לא מפקיד גביה
מאי אמרת דלמא מסר ליה *אותיות נקנות
במסירה **ההוא גיטא** דאשתכח בסורא וכתיב
ב'יה הכי בסורא מתא אנא ענן בר חייא
בנהרדעא פטורית ותרכית פלונית אנתתיובדקן
רבנן מסורא ועד נהרדעא ולא הוה ענן בר
חייא אחרינא לבר מענן בר חייא מחגרא
דהוה בנהרדעא ואתו סהדי ואמור דההוא
יומא כי איכתב ההוא גיטא ענן בר חייא
מחגרא גבן הוה אמר אב'י אף לדידי דאמינא
חיישינן הבא לא חיישינן דהא קאמרי סהדי
רבנהרדעא הוה מאי בעא בסורא אמר רבא
אף לדידי דלא חיישינן *הבא חיישינן דלמא
*בגמלא פרחא אול אי נמי בקפיצה אי נמי
מילי מסר כדאמר להו רב לספרי וכן אמר להו
רב הונא לספרי *כי איתנכו בשילי כתובו
בשילי אע"ג דמימסרן מילי בהיני וכי איתנכו

ין מילי בשילי מאי הוה עלייהו דשומשומ רב
 מר חיישין דהלכתא חיישין : קמטה בינו
 לבניה אמר רב יהודה אמר שמואל באומרת
 הכי אלא באומרת לבעלה גירשתני וליהמנה
 נא *אשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת
 בעלה דבאומרת גירשתני בפני פלוני ופלוני
 מעולם מ"ש דקמטה רב חנינא אמר משום
 אמר משום דאמרה בדרמי מאי בינייהו
 איכא

בא אחר חזן לרדך להציא ראי' *אלמא חזן לרדך להציא
מסירה ולכן מייתי ראי' דאי חייסין לתרי ילחך הכא נמי
בפ' גט פשוט (ג"ז ע"ב) ארתיות נקטת במסירה כו' ורשב"א
ליה הכי במתני' דהתם פליגי וא"ת בריש כל הגט (גיט'י)
ומרת שני יוסף בן שמעון הדריס בעיר אחת מולאיזן
להצרתה להתגרש בו שידוע שלא תוכל להתגרש ובשטר
רבא אי נמי אפי' גרס התם נמי רבא י"ל לפרש דהכי
למחיתו וכו' לא חייסין לשני יוסף בן שמעון שמה שטר
למחיתו ראי' נקטת במסירה וכו' אלתנן תירין דרדמי שטר
חוש בשטר דלמא חזן ליה ומולא חייסין בגט לנפילה

נקטות חיישין' דלמא מוסר ליה ותימה מאי שנא בדברים
די אפילו ידוע שמאמינים זה לזה אין לחוש על פקדון אר
די אריות מני היה לנו להאמינו כשאושר שחס שלו וכ
שלו מ"מ יחוש שמא הקנה לו אנב קרקע דשטר נקנה אנ
נקטות ושמן הקנין כלל קרקע לא שכיחא אי מני לא מה
קרקע נקנה השטר אבל מקום הוא דשטר אפשרא דלרעה
לר"י דלמא לא ינאם שהם שלו ולא נתן לו חבר כלום וש
לחוש שמא של חברו היה די אי אפשר שלא יהא סימן
שדרכו להפקיד גביה אבל החוב לא יוכל להוית' כל זמן
שאין הכא דאחין משמעי מהדרי ואין החוב למוחק שלא י
חיישין דלמא בגמלא פרחא אול . ווא"ה בפ"ק דמכות
: פלוגי את הגפס בגדרעא ואחו די תרי ואחור בפניאי
אי לא מאו אולי . מהגין פשיטא מוא דתימא יתור גמלא פ
לא הם אלל הלכו בגמלא פרחא היה מקלנקס אול ווא"ה
היי שמו דשקר הם מעידים : **ע"י** דמימסרן לבו
(דף כה) רב הונא בשבחא דריגלא מכתיב ליה מהיני לש
: אמר ר"י דהלכתא כרב המנונא מדפריך סתמא דגמלא מ
דהסא כרב המנונא ובפ' התקבל (גיטין סד) מני פריך א
א בעלמא הוא ואפי' פליג הלכתא כרב המנונא דכ"י ווא
ע שאין שם עידי גירושין דמינו דיוסר לומר לא גרסתיו
אלמנא אתא דשאר גירסתיו ויש לומר דכשתובע כחובה אינה

כא א מיי' פ"ג מ"ג
גירושין ה"ל א סמך
עשן טו טו"ע א"ע
פ"מ יו ס"ף מח :
כב ב ג מיי' פ"י מ"ג
פרס דלומה ה"ל ב :

איבא בינייהו דלרגיל בה קטטה . פי' למ"ד משום דמסקרה
היתה יראה כ"כ לשקר כיון דרחמא ליה ולמ"ד דלמרה
בדדמי כיון דיש קטטה בדבר מועט אלמרה בדדמי ול"ג דלרגילה היא
כי לעולם יש לחוש שמשקר כיון ששואלת ואינה לא תשקר

עד אחד בקטטה . קטטה זיט לבינה והלך למדינת הים וזא עד
אחד ואמר מה מי מהימן אי' לא : **אלפוס שיקרא** . בתמיהא חס כרבי
יהודה סבירא להו דלינה נאמנת אל"כ בוכה למה הורוה לבכות :
מתני' **אלא בבאס מן סקרי** . סך היה המעשה כדלמרי' לקמן
ולא התיירו חכמים אלא דוגמתו שהיא

איבא בינייהו דלרגיל הוא קטטה איבעיא להו
עד אחד בקטטה מהו *מ"ט דער אחר מהימן
משום דמילתא דעבידא לאיגלווי לא משקר
הבא נמי לא משקר או דלמא מעמאדעד אחד
מהימן משום *דהיא דייקא ומינסבא והבא
כיון דאית ליה קטטה לא דייקא ומינסבא
תיקו : רבי יהודה אומר לעולם אינה וכו' :
תניא אמרו לו לרבי יהודה לרבברך *פקחת
תנשא שוטה לא תנשא אלא אחת זו ואחת
זו תנשא ההיא דאתא לבי דינא *רבי יהודה
אמרי לה ספדי בעלך קרעי מאניך סחרי מויד
אלפיה שיקרא אינהו כרבנן סבירא להו אמרי
תעביד הכי כי היכי דלישריה : **מתני'** בית
הלל אומרים *לא שמענו אלא בבאה מן
הקציר ובאותה מדינה ובמעשה שהיה אמרו
להם בית שמאי אחת הבאה מן הקציר
ואחת הבאה מן הוותים ואחת הבאה מן
הבציר ואחת הבאה ממדינה למדינה לא
דברו חכמים בקציר אלא בהווה חזרו בית
הלל להורות בבית שמאי *גמ' תניא אמרו
להם בית שמאי לבית הלל לדבריהם אין
לי אלא קציר חטים קציר שעורים מגין
ואין לי אלא קוצר בוצר מוסק גורד עורר
מגין אלא מעשה שהיה בקציר והוא הדין
לכולהו הכא נמי מעשה שהיה באותה
מדינה והוא הדין לכולהו ובית הלל באותה
מדינה דשכיחי אינשי מירתת ממדינה

למדינה אחרת דלא שכיחי אינשי לא מירתת ובית שמאי הכא נמי שכיחי
שיירתאמאי מעשה שהיה דאמר רב יהודה אמר שמואל שילפי קציר חטים היו
והלכו עשרה בני אדם לקצור חטים נשכו נחש לאחד מהן ובאת אשתו
והודיעה לבית דין ושלחו ומצאו כדבריה באותה שעה אמרו האישה שאמרה
מת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם נימא רבי חנניא בן עקיבא ורבנן בפלוגתא
דבית שמאי וב' הקמפלגי דתניא *לא ישא אדם מי חטאת ואפר חטאת ויעבירים
בירדן ובספינה ולא יעמוד בצד זה ויזרק לצד אחר ולא ישימש על פני המים ולא
ירכיבם לא על גבי בהמה ולא על גבי חברו אלא אם כן היו רגליו נוגעות
בקרקע אבל מעבירים על הגשר אחד ירדן ואחד שאר נהרות רבי חנניא בן
עקיבא אומר לא אמרו *אלא ירדן ובספינה ובמעשה שהיה לימא רבנן דאמרי
כב"ש ור' חנניא בן עקיבא דאמר כב"ה אמרי לך רבנן אנן דאמרינן אף כב"ה
עד כאן לא קאמר בית הלל התם אלא משום דמירתת במקום קרוב מירתת
במקום רחוק לא מירתת הכא מה לי ירדן מה לי שאר נהרות רבי חנניא בן
עקיבא אמר לך אנא דאמרי אף לב"ש עד כאן לא קאמרי ב"ש התם אלא
משום דאיהו דייקא ומינסבא מה לי מקום קרוב מה לי מקום רחוק הכא משום
מעשה שהיה בירדן ובספינה דהוה מעשה גזור רבנן בשאר נהרות דלא הוה
מעשה לא גזור רבנן מאי מעשה שהיה *דאמר רב יהודה אמר רב 'מעשה
באדם שהיה מעביר מי חטאת ואפר חטאת בירדן ובספינה ונמצא כזית מן
המת תחוב בקרקעית של ספינה באותה שעה אמרו לא ישא אדם מי חטאת
ואפר חטאת ויעבירים בירדן ובספינה : **מתני'** *בית שמאי אומרים תנשא
וחטול כתובתה בית הלל אומרים תנשא ולא חטול כתובתה אמרו להם בית
שמאי התרתם ערוה המורה ולא נתיר ממון הקל אמרו להם בית הלל מצינו
שאין

והלא היא משקרת שאמרה גירשתני
בשני פלוני ופלוני ושיילינן להו
ואמרו לה"מ וי"ל דזה לא היתה
עושה שמשקר לומר מת בעלי ואם
יבא תלא מזה ומזה וכל הדרכים
האלו בה : **לא** דברו בקציר אלא
בהווה . ירושלמי למה קציר א"ר
מנח דלונסא דשכח שחיי חמיה
קודחת ברחשו של ארס בשעת הקציר
הלא הא דכתיב ויגדל הילד ויהי היום
ויאל אל אביו אל הקושרים לומר
אל אביו ראשי ראשי ורבנן אמרי
דריחשא שכח :

באותה שעה אמרו האשה
שאמרה מת בעלי כ"י .
משום דחזו דליכא עיגונא ספי חס
לא היו מאמינים אותה וא"ת ואמאי
לא מהימנינן לה כגמון שהיתה יכולה
לומר גירשתני למאן דאמר בפי' שני
דכתובות (דף ע"ג וס"ג) דליתמר דרב
המנוגא אפי' שלא בפניו ויש לומר
דאין זה מגו שאם תאמינה לומר מת
היתה חומרת כמה פעמים בדדמי
ולכן אין להאמינה אי' לאו משום
דחייס לשיגוגא ועוד וי"ל דהוא לאמורא
דלמר שלא בפניו [נמי] אינה מעיזה היינו
דוקא תאמני' דהתם שחומרת אשת
איש הייתי וגרסה אי שיש להאמינה
מטעם דהפה שאמר הוא הפה
שהתיר ופ"ג דליכא איסור דאשת
איש כיון דשלא בפניו (ב) אינה מעיזה
אלב בעלמא לא היתה נאמנת :

ישאין האחין נכנסין לנחלה על
פיה . והא דלמרינן בפרק
המפקיד (ב"מ לה: וס"ג) בשמעו בו
שמת כולי עולמא לא פליגי דמורידין
קרוב לנכסי שבוי מילי לא חוקימי כשמעו
בו בשני עדים דאי בעד אחד מיירי
הא אשה דהכא כעד אחד דמיא אפי"ה
אין האחין נכנסין לנחלה על פיה
וא"ת מ"מ תקשי דלמסקי התם
כי פליגי בשלא שמעו בו שמת פירוש
בשני עדים אלא בעד אחד דאי לא
שמעו בו כלל פשיטא דאין מורידין
וא"כ היכי קאמר שמואל התם
מורידין וי"ל דהכא מיירי לירד ולמטר
והתם מיירי לאכול כדמשמע התם
ולפי זה יש לפרש ששמעו בו שמת
היינו בעד אחד ולאכול דאי בשני
עדים אפי' לירד ולמטר וא"ת וא"כ
היכי פליגי בלא שמעו בו שמת
דמורידין וי"ל דלא שמעו בו שמת
בעד אחד אלא ע"י קול בעלמא
כדלמרי' בשילהי דמס' גיטין (דף ע"ג.)
כשמעו פלוני מפלוני ופלוני מפלוני
והלכו להם למדינת הים ומיהו בפי'
בתרא דכתובות (דף קי.) איכא טובא
כשמעו בו שמת ואיירי בשני
עדים ומליטו למימר נמי הכא שילא

לדעת והתם אין מורידין קרוב לנכסיו כדלמר בפרק המפקיד (ב"מ דף לה: וס"ג)
וחזרו

[נ"ל שפסא דער אחר
כ"י]
[לעיל ג"ג וס"ג]

[לעיל ס"ג וס"ג]
[נ"ל דרב]
[נ"ל דרב]

עדיות פ"א פ"ב

[תנינא כ"י חוספתא
דפ"ה ס"ח]

שבת פ"ג תנינא כ"י
[חוספתא שם פ"ג]

תנינא כ"י

[עדיות פ"א פ"ב]

מחבר: משה שטיינברג